

■ **Κατηγορία κινδύνου στην Ελλάδα:** Τρωτό VU [A3bd+4bd]

■ **Κατηγορία κινδύνου διεθνής:** Σχεδόν Απειλούμενο NT / **Στη Μεσόγειο:** Τρωτό VU

Summary: The Blue shark is widespread in tropical and temperate waters. Its geographical distribution is global. It is oceanic, but may be found close inshore. It feeds on fishes, small sharks, squids, pelagic red crabs, cetacean carrion, occasional sea birds and garbage. It is viviparous, producing from 4 to 135 young per litter. Its population declines due to harvesting for food and materials, due to cultural, scientific and leisure activities and also due to accidental death and bycatch. In Greece it is considered as Vulnerable.

Εξάπλωση, πληθυσμιακά στοιχεία και τάσεις: Πιθανόν είναι ένας από τους πιο ευρέως διαδεδομένους Χονδριχθύες και μεταναστεύει έντονα. Ζει σε υποτροπικές περιοχές, σε εύκρατα και τροπικά νερά, σε όλους τους ωκεανούς και τις θάλασσες του κόσμου. Εμφανίζεται στον ανατολικό Ατλαντικό, από τη Νορβηγία ως τη βόρεια Αφρική, στη Μεσόγειο, αλλά απουσιάζει από τη Μαύρη Θάλασσα. Απαντάται σε όλες τις ελληνικές θάλασσες. Συλλήψεις του από ελληνικά αλιευτικά σκάφη έχουν καταγραφεί στο Ιόνιο, στο Αιγαίο και στο Κρητικό πέλαγος και στη Λεβαντίνη. Μεταξύ των πελαγικών καρχαριών είναι το πιο άφθονο είδος στις ελληνικές θάλασσες και στη Μεσόγειο. Ο πληθυσμός του γλαυκού καρχαρία της Μεσογείου θεωρείται ενιαίος και ανεξάρτητος από αυτόν του Ατλαντικού, ωστόσο δεν υπάρχουν επαρκή επιστημονικά δεδομένα που να τεκμηριώνουν απόλυτα την άποψη αυτή, ενώ το τάχος ανταλλαγής μεταξύ των δύο περιοχών μέσω του Στενού του Γιβραλτάρ δεν είναι γνωστό. Γενικά υπάρχει τάση μείωσης των πληθυσμών του. Στη Μεσόγειο θάλασσα τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε σημαντική μείωση στον πληθυσμό, λόγω υπεραλίευσης (Megalofonou et al. 2000, Ferretti et al. 2008). Δεν υπάρχει εκτίμηση για το ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται στις ελληνικές θάλασσες. Ωστόσο η αφθονία του στις ελληνικές θάλασσες εκτιμήθηκε ότι είναι χαμηλότερη σε σύγκριση με αυτή των θαλάσσιων περιοχών της κεντρικής και δυτικής Μεσογείου (Ιταλία, Ισπανία). Για την εκτίμηση αυτή χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία των συλλήψεων ανά μονάδα αλιευτικής προσπάθειας (CPUE) του ελληνικού, ιταλικού και ισπανικού αλιευτικού στόλου μεγάλων πελαγικών ψαριών (Megalofonou et al. 2005b).

Οικολογία: Είναι είδος πελαγικό και ωκεανόδορο, που ζει σε μεγάλο εύρος βάθους, 0-350 μ. Προτιμά θερμοκρασίες 12-20°C. Δεν υπάρχουν στοιχεία για εποχικές μετακινήσεις στις ελληνικές θάλασσες και στη Μεσόγειο (Megalofonou et al. 2009a). Ο τύπος του ενδιαιτήματός του είναι τα ανοιχτά θαλάσσια νερά. Στη διατροφή του περιλαμβάνονται διάφορα ψάρια, μεταξύ άλλων άλλοι, μικρού μεγέθους καρχαρίες, καρκινοειδή, κεφαλόποδα, κουφάρια κητωδών και, περιστασιακά, θαλασσοπούλια. Συγκαταλέγεται στα ψάρια που μπορούν να διαγύουν τεράστιες αποστάσεις (π.χ. ένα μαρκαρισμένο άτομο από τη Νέα Ζηλανδία εντοπίστηκε 1.200 χλμ μακριά, στις ακτές της Χιλής). Παρουσιάζει φυλετικό διμορφισμό, ο οποίος εκδηλώνεται και στο πάχος του δέρματος στα ωριμάζοντα και ενήλικα θηλυκά. Κυοφορούντα θηλυκά έχουν παρατηρηθεί στο Ιόνιο πέλαγος, στην Αδριατική θάλασσα και κοντά στις Βαλεαρίδες. Ήριμάζει σεξουαλικά σε πλικία 4-5 χρόνων. Είναι ωοζωτόκο είδος. Τα νεογέννητα άτομα έχουν μήκος περίπου 40 εκ. και η κύηση διαρκεί σχεδόν ένα χρόνο (Megalofonou et al. 2009b).

Απειλές: Η κυριότερη απειλή στη Μεσόγειο είναι η υπεραλίευσή του. Αποτελεί το σημαντικότερο παράπλευρο αλίευμα από τα σκάφη αλιείας μεγάλων πελαγικών ψαριών. Είναι ιδιαίτερα ευάλωτο στην αλιεία με αγκίστρια (παρασυρόμενα παραγάδια) και δίχτυα (παρασυρόμενα δίχτυα). Στην Ελλάδα σημαντικές είναι οι περιπτώσεις που απορρίπτεται πίσω στη θάλασσα, διότι έχει εμπορική αξία. Αλιεύεται και γίνεται αντικείμενο εμπορίου για το κρέας του (φρέσκο, αποξηραμένο ή παστό και κατεψυγμένο). Επίσης, χρησιμοποιείται το δέρμα του.

Μέτρα διατήρησης που υπάρχουν: Δεν υπάρχει ελληνική νομοθεσία που να απαγορεύει την αλιεία του γλαυκού καρχαρία ή να θέτει μέτρα εποχικής ή γεωγραφικής απαγόρευσης. Το είδος περιλαμβάνεται στο παράρτημα III της Σύμβασης της Βέρνης και στο παράρτημα III του Πρωτοκόλλου για τις Ειδικές Προστατευόμενες Περιοχές και τη Βιολογική Ποικιλότητα στη Μεσόγειο της Σύμβασης της Βαρκελώνης.

Μέτρα διατήρησης που απαιτούνται: Απαιτούνται μέτρα για τη συστηματική παρακολούθηση και καταγραφή των παράπλευρων συλλήψεων και των εκφορτώσεων του είδους, με άμεσο στόχο την εκτίμηση του αποθέματος στη Μεσόγειο και την υιοθέτηση και εφαρμογή μέγιστων επιτρεπόμενων συλλήψεων συνολικά και ανά χώρα.